

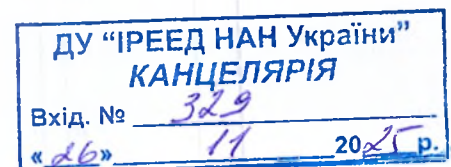
ВІДГУК

**офіційного опонента - доктора економічних наук, професора
Галаченка Олександра Олександровича на дисертаційну роботу
Костецької Катерини Олегівни «Формування курортної економіки із
використанням природних лікувальних активів», поданої до
спеціалізованої вченої ради Д.41.177.02 Державної Установи «Інститут
ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук
України» на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за
спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління
національним господарством**

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження Костецької К.О. присвячене розв'язанню комплексного та багаторівневого наукового завдання, спрямованого на формування інституційних, економічних і управлінських засад розвитку курортної економіки України в умовах повоєнної трансформації та відбудови держави. Особливий акцент зроблено на створенні цілісної моделі капіталізації природних лікувальних активів (ПЛА) як стратегічного ресурсу національного господарства, здатного забезпечити економічне зростання, реабілітаційний потенціал та соціальну стійкість країни.

Актуальність теми визначається низкою критично важливих факторів. По-перше, повномасштабна війна спричинила руйнування значної частини оздоровчої, санаторної й рекреаційної інфраструктури, що зумовило необхідність її відновлення, модернізації та інтеграції у стратегію повоєнного розвитку. По-друге, зростає нагальна потреба у формуванні нових точок економічного зростання, серед яких ключове місце можуть посісти унікальні ПЛА України - мінеральні та термальні води, лікувальні грязі, кліматичні та бальнеологічні ресурси. По-третє, Україна перебуває у процесі гармонізації з міжнародними підходами до обліку та оцінювання природного капіталу (GEP, SEEA, TEEB), що передбачає інституційне та методичне узгодження з політикою сталого розвитку ЄС.

Сучасні соціально-економічні виклики, такі як погіршення стану здоров'я населення, зростання реабілітаційних потреб військовослужбовців і цивільних, демографічні трансформації, зниження якості довкілля та поглиблення регіональних диспропорцій, виводять санаторно-курортну сферу в ранг стратегічно важливої галузі національного господарства. Її конкурентні переваги можуть бути реалізовані лише за умови створення ефективної системи ресурсного забезпечення, що об'єднає природний, фінансовий, кадровий та інфраструктурний потенціал.

Аналіз інвестиційної привабливості курортної економіки, здійснений у дослідженні, має важливу прикладну значущість, оскільки дає змогу: визначити стратегічні напрями модернізації курортних територій; обґрунтувати економічну та соціальну доцільність інвестування у відновлення ПЛА; оптимізувати використання природних і матеріальних ресурсів; а також сформулювати політику довгострокового управління ПЛА як частину механізму реалізації національної стратегії економічного розвитку.

Авторкою проведено систематизацію суб'єктів санаторно-курортної сфери за видами економічної діяльності (КВЕД), розроблено міжсекторальний підхід до оцінки ресурсного забезпечення та сформовано проєкт Методики визначення індексу пріоритетності інвестування, який інтегрує економічні, екологічні, ресурсні, інфраструктурні та соціальні параметри розвитку територій. Такий підхід дозволяє ранжувати об'єкти інвестування, оцінювати їхній потенціал і ризики, а також створює передумови для розробки національної політики регіонального розвитку курортних територій.

Сформульовані методичні положення, зокрема системний аналіз ресурсів, еколого-економічна оцінка ПЛА та стандартизовані підходи до їх збалансування, можуть бути використані для формування: єдиного національного реєстру санаторно-курортних об'єктів; інформаційно-аналітичної системи управління ПЛА; регіональних стратегій розвитку;

програм медичної реабілітації й громадського здоров'я; інвестиційних програм та політики відновлення.

З огляду на викладене, тема дисертаційного дослідження повністю узгоджується з пріоритетами державної політики, стратегічними орієнтирами сталого розвитку, сучасною парадигмою економіки добробуту та науковими завданнями побудови інституційної моделі управління природним капіталом.

Отже, дослідження Костецької К.О. є актуальним як із наукового, так і з практичного погляду, оскільки спрямоване на вирішення комплексної проблеми модернізації курортної економіки, створення умов для ефективної капіталізації ПЛА та підвищення стійкості регіонального розвитку України у воєнний і повоєнний періоди.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації відзначаються чіткістю формулювання, логічною послідовністю й достатнім рівнем аргументації. Вони викладені на високому теоретико-методологічному рівні, базуються на сучасній науковій основі, яку формують фундаментальні положення економічної теорії, економіки та управління, а також прикладні дослідження світового й національного рівня щодо методів і принципів обліку природних активів та екосистемних послуг.

Підхід дисертантки до розробки прикладних засад і практичних рекомендацій щодо формування курортної економіки з використанням ПЛА відзначається глибиною дослідження, що підтверджується опрацюванням значного масиву вітчизняних і зарубіжних літературних джерел. Обґрунтованість наукових положень і достовірність сформульованих у дисертації висновків забезпечується комплексним і системним застосуванням сучасного науково-методичного інструментарію.

У дослідженні використано низку взаємодоповнюючих методів: абстрактно-логічний – для теоретичного осмислення та уточнення понятійного апарату, зокрема категорій «курортна економіка» та «природні

лікувальні активи»; діалектичний підхід – для виявлення внутрішніх суперечностей і закономірностей розвитку курортної економіки в трансформаційних умовах; методи систематизації та класифікації – для формування авторської типології функцій і параметрів ПЛА; термінологічний аналіз та синтез – у процесі виявлення факторів, що формують модель курортної економіки на основі капіталізації природного потенціалу; індукція і дедукція – для переходу від регіонального емпіричного рівня до узагальнень на національному рівні; економіко-статистичні методи – при аналізі динаміки використання ПЛА, оцінці їхнього внеску у валовий регіональний продукт, обчисленні структурних зрушень і тенденцій; методи економіко-математичного моделювання – для побудови мультиплікативних моделей ефектів використання ПЛА в регіональних економіках; структурно-функціональний аналіз – для визначення взаємозалежностей між економічними, соціальними та екологічними ефектами реалізації потенціалу курортних територій; вартісні методи оцінки (рентний, витратний, метод готовності платити – WTP, метод заміщення, travel cost method) – застосовано з метою кількісного виміру економічної вартості ПЛА та інтеграції її у стратегії управління; метод компаративного аналізу – для зіставлення вітчизняних і зарубіжних підходів до обліку та оцінки ПЛА, у тому числі моделей, що використовуються у Чехії, Італії, Ізраїлі, Німеччині; інституціональний аналіз – з метою вивчення ефективності механізмів регулювання, ролі органів влади, бізнесу та громадянського суспільства в розвитку курортної галузі.

Таким чином, застосування зазначених методів у їх взаємозв'язку дозволило сформувавши теоретично цілісну, методично обґрунтовану та практично спрямовану систему наукових висновків і рекомендацій.

3. Наукова новизна результатів дисертаційної роботи

Наукова новизна дисертації Костецької К.О. полягає в обґрунтуванні теоретичних засад, розробленні методичного інструментарію та формуванні

концептуальних рішень щодо розвитку курортної економіки України на основі капіталізації ПЛА. У дисертаційному дослідженні вперше:

- розроблено концептуальні засади курортної економіки як окремої підсистеми національного господарства, заснованої на капіталізації ПЛА. У роботі визначено структуру, принципи функціонування (багаторівневість, сталість, рентна справедливість, інклюзивність, інноваційність, цифровізація, екосистемність) та розкрито їх вплив на формування нової економіки відновлення (стор. 48–67; 77-89);

- сформовано багатовимірну класифікацію функцій ПЛА у курортній економіці, що ґрунтується на системному та міждисциплінарному підході й охоплює медико-біологічний, соціальний, екологічний, інвестиційний та інноваційний блоки (стор. 93-96, 101-108, 113);

- запропоновано напрями розвитку курортної економіки на засадах інклюзивності, інтегровані з міжнародними підходами Inclusive Wealth Index та Experience Index Gensler, що дозволило включити економічні, соціальні та досвідні індикатори у стратегічне планування (стор. 323-326);

- розроблено комплексний методичний підхід до оцінювання ПЛА, який поєднує міжнародні інструменти SEEA, TEEB, GEP, методи рентної вартості, витратний підхід та метод готовності до сплати (WTP), забезпечуючи інтегральне вимірювання економічної, екологічної, соціальної та медико-біологічної цінності (стор. 293–306);

- обґрунтовано концептуально-методичну модель капіталізації ПЛА, яка охоплює три взаємопов'язані блоки: фінансово-економічний, медико-біологічний та екологічний, забезпечуючи інтеграцію ПЛА у програми державного соціально-економічного розвитку (стор. 87-89);

- удосконалено категорію «природні лікувальні активи», яку авторка трактує як матеріально-нематеріальний елемент національного природного капіталу з подвійною природою (економічною та медико-соціальною), підкресливши їх значення для відновлення населення та розвитку територій (стор. 55-56, 93-122);

- удосконалено методичний підхід до економічної оцінки ПЛА, заснований на застосуванні економіко-математичного мультиплікатора, що дозволяє визначати сукупний ефект ПЛА на ВРП, зайнятість, податкові надходження, розвиток суміжних галузей та інвестиційну привабливість регіонів (стор. 207-253);

- удосконалено інституційне забезпечення управління ПЛА, яке доповнено принципами прозорості, підзвітності, цифрової відкритості та інклюзивності, на відміну від традиційних моделей сталого використання (стор. 198-200, 289-292);

- удосконалено концепт ресурсного забезпечення санаторно-курортної сфери у повоєнний період, орієнтований на потреби ветеранів, ВПО та комплексну медико-соціальну реабілітацію, інтегрований у систему охорони здоров'я, соціального захисту та багатоканальні моделі фінансування (стор. 280-286);

- удосконалено наукові підходи до стратегічного планування курортної сфери, що інтегрують ресурсно-екологічний потенціал, соціальні виклики та економічну доцільність із оцінкою відновлюваності ПЛА та ризиків їх надмірної експлуатації (стор. 185-226);

У дисертації дістали подальшого розвитку:

-систематизація ПЛА через двокомпонентний критерій оцінювання — екологічний (ступінь відновлюваності) та економічний (окупність, рентність), що дозволяє враховувати здатність ПЛА до природного відновлення у поєднанні з ефективністю їх використання (стор. 261-270);

- інституційні засади багаторівневого управління ПЛА, що передбачають розмежування ролей держави, регіонів, громад та бізнес-сектору, а також ширше застосування ДПП, концесій та громадської участі у прийнятті рішень (стор. 172-184);

- комплексний механізм активізації інвестиційної діяльності у курортній економіці, що поєднує ДПП, концесії, податкові стимули, екологічні зобов'язання, лізингові механізми та системи екологічно-

економічного моніторингу, орієнтовані на довгострокову капіталізацію ПЛА (стор. 186-196, 342-350).

4. Повнота викладення результатів у публікаціях

Наукові результати, отримані в процесі виконання дисертаційного дослідження, були всебічно апробовані та представлені в 37 наукових публікаціях різного типу, що свідчить про високий рівень публічної наукової комунікації та відповідність чинним вимогам до дисертацій докторів економічних наук.

Зокрема, 5 статей опубліковано у виданнях, індексованих міжнародними наукометричними базами даних Scopus та Web of Science. Це забезпечує визнання наукових результатів на міжнародному рівні. Ще 14 статей вийшли друком у фахових наукових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз, чим підтверджується належна якість та рецензованість поданих матеріалів.

Крім того, результати роботи представлені в 1 препринті, 5 розділах колективних монографій, 12 публікаціях матеріалів наукових конференцій, що доводить активну участь здобувачки в наукових дискусіях та апробацію положень дослідження у фаховому середовищі.

Усі публікації мають безпосередній змістовий зв'язок із структурними розділами дисертації, відображають її основні теоретико-методичні засади, а також практичні рекомендації. Висвітлені авторські аналітичні підходи, результати емпіричних досліджень, запропоновані концептуальні ідеї та моделі забезпечують цілісність і наукову завершеність дисертаційної роботи.

Кількісні та якісні характеристики публікацій повністю відповідають вимогам Постанови МОН України щодо публікацій результатів дисертаційних досліджень, а також вимогам до здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством.

Ознайомлення з науковими працями здобувачки підтверджує, що результати дослідження повноцінно висвітлені у відкритому науковому

просторі, а зміст дисертації логічно відповідає оприлюдненим результатам, чим забезпечується її прозорість, верифікованість та дотримання академічної доброчесності.

5. Практичне значення наукових результатів дослідження

Результати дисертаційної роботи здобувачки отримали широке практичне визнання та були імплементовані у діяльність низки центральних органів виконавчої влади, регіональних адміністрацій, підприємств санаторно-курортної галузі та міжнародних партнерських структур.

Зокрема, положення теоретико-методологічного характеру та прикладні рекомендації дисертантки були враховані:

- **Секретаріатом Кабінету Міністрів України** — у процесі оновлення Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства на 2021–2026 роки, куди інтегровані положення щодо розвитку соціального підприємництва на основі інклюзивного природокористування (довідка № 24236/02-21 від 26.07.2021);

- **Міністерством розвитку громад та територій України** — при формуванні стратегічних документів знайшли застосування пропозиції стосовно впливу громадянського суспільства на розвиток економіки вражень у сфері природокористування (довідка № 8/36.5.1/3808-21 від 12.07.2021), а також економіко-правового забезпечення підприємництва в курортній економіці (довідка № 17246/43/10-24 від 19.09.2024) та методичних підходів до ресурсного забезпечення реабілітації санаторно-курортної сфери (довідка № 10087/6/10-25 від 26.04.2025);

- **Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України** — з урахуванням авторських напрацювань щодо інституційного забезпечення розвитку курортної економіки та запропонованої схеми економічних взаємозв'язків і алгоритму стимулювання інвестицій (довідка № 3903-07/56083-07 від 17.10.2023).

- **Державним агентством розвитку туризму України** — у частині формування сучасної моделі функціонування курортних комплексів

для задоволення потреб населення в лікуванні та оздоровленні (довідка № 710//2.2-24 від 15.05.2024).

- **Департаментом екології та природних ресурсів Одеської ОДА** — надано фахову оцінку та застосовано рекомендації щодо:

- нормування, оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів та визначення розмірів збитків (довідка № 4233/05-45/3420 від 30.07.2018);

- переходу від екстрактивного до інклюзивного природокористування (довідка № 3497/06-15/3446 від 06.07.2019);

- впровадження підходів до збереження природних екосистем області (довідка № 1761/06/06-17/2-23/6930 від 27.03.2023);

- аналізу диспропорцій інвестування в підприємства, що використовують ПЛА (довідка № 2444/06/06-17/2-23/8035 від 09.10.2023).

- **Департаментом економічної політики та стратегічного планування Одеської ОДА** — у частині визначення підходів до оцінки ПЛА та механізмів забезпечення прозорості й стійкості функціонування суб'єктів курортної економіки (довідки № 2047/02/03.1-10/2-23/1453 від 08.08.2023 та № 3174/02/02.1-14/2-23/2542 від 28.11.2023).

- **SIA «Earth Revival» (Латвія)** — застосовано методичні розробки здобувачки для ідентифікації диспропорцій в інвестиційній активності та визначення пріоритетів розвитку курортного бізнесу (довідка № 40203057127 від 13.11.2023).

- **Санаторієм «Одеса» Служби безпеки України** — інтегровано пропозиції щодо застосування організаційно-економічних механізмів управління ПЛА у системі реабілітаційних послуг для військовослужбовців і населення у межах концепції One Health (довідка № 83/299 від 14.04.2025).

Таким чином, прикладний потенціал дисертації Костецької К.О. засвідчений конкретними прикладами імплементації у державну політику, регіональне управління, підприємницьку практику та міжнародне співробітництво.

6. Оцінка викладення та оформлення дисертації

Дисертація складається з анотації, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг становить 496 сторінок. Обсяг основного тексту — 382 сторінки. Робота містить 74 таблиці, 58 рисунків, 29 формул, список джерел із 516 найменувань, а також 13 додатків.

У першому розділі «Теоретико-методологічні основи курортної економіки» курортна економіка представлена як окрема підсистема у структурі національного господарства, сформована на базі використання та капіталізації ПЛА. Вперше обґрунтовано її виокремлення у самостійну галузь, що охоплює не лише санаторно-курортне лікування, а й велнес, гостинність, косметологію та інші суміжні напрями. Встановлено ключову роль ПЛА у конкурентоспроможності курортної сфери. Розроблено інтегровану модель курортної економіки, побудовану на інституційних, організаційних і економічних компонентах із врахуванням принципів екологічної збалансованості, інклюзивності та цифровізації.

У другому розділі «Природні лікувальні активи як основа функціонування курортної економіки» уточнено сутність та класифікацію ПЛА за медико-біологічними, ресурсними, соціально-економічними та інвестиційними критеріями. Доведено, що ПЛА притаманний дуалізм, який поєднує природну та економічну складові, а їх капіталізація слугує підґрунтям сталого розвитку. Підтверджено доцільність розгляду ПЛА як стратегічного активу національної економіки. Запропоновано модель управління ПЛА із залученням цифрових інструментів та державно-приватного партнерства. Проведено порівняльний аналіз українського законодавства з європейськими стандартами (2009/54/ЕС, SEEA, TEEB).

Третій розділ «Соціально-економічний та екологічний потенціал природних лікувальних активів в моделі курортної економіки» присвячено встановленню вагомості ПЛА, що є джерелом не лише лікувального ефекту, а й економічних вигод: зростання зайнятості та доходів, залучення

інвестицій, розвиток суміжних галузей. Розкрито необхідність трансформації нормативно-правової бази від охоронної до економіко-управлінської. Розроблено модель оцінки мультиплікаційного ефекту ПЛА, котра охоплює прямі, непрямі та індуковані вигоди. Аргументовано необхідність обліку ПЛА в структурі національного капіталу.

У четвертому розділі «Методологічні засади оцінювання природних лікувальних активів» удосконалено інструментарій економічної оцінки ПЛА на основі адаптації міжнародних підходів (SEEA, TEEB, GEP). Запропоновано індекс капіталізації ПЛА, що враховує рекреаційне навантаження, медико-біологічну ефективність, економічну віддачу та екологічну стійкість. Розроблено методику для інтеграції ПЛА в державне стратегічне планування і систему національних рахунків. Сформовано модель фінансування курортної економіки, яка консолідує концесії, інвестиційні угоди, державно-приватне партнерство і грантові програми.

П'ятий розділ «Перспективні напрями розвитку курортної економіки з врахуванням потреб воєнного та повоєнного відновлення» присвячено розробленню стратегічної моделі трансформації галузі на основі трирівневої системи управління (державного, регіонального, місцевого рівнів). Обґрунтовано роль курортної економіки у реабілітації населення, підвищенні якості життя та відновленні економіки. Визначено інституційні напрями реформ, включаючи цифровізацію, створення єдиного реєстру ПЛА, оновлення стандартів та впровадження принципів сталого розвитку. Доведено, що курортна економіка формує нову парадигму економічного зростання, засновану на взаємозв'язку між здоров'ям, природним капіталом та територіальним розвитком.

Дисертаційна робота завершується розгорнутими, чітко сформульованими висновками, які базуються на отриманих результатах, є логічно узгодженими та аргументованими, повністю корелюють з поставленими завданнями дослідження і репрезентують його основні результати.

Одержані авторкою результати теоретичного та практичного характеру засвідчують високий науково-методичний рівень рекомендацій для вирішення завдань щодо розвитку курортної економіки із використанням ПЛА. Вони доведені до етапу впровадження у формі методичних й практичних розробок.

7. Дотримання академічної доброчесності

Аналіз матеріалів дисертації та наукових публікацій здобувачки, у яких висвітлені основні наукові результати дослідження, не дає підстав констатувати допущення порушень академічної доброчесності. Дисертаційна робота містить коректні посилання на джерела інформації у кожному випадку використання ідеї, розробок, тверджень, відомостей та відповідає чинним нормам законодавства.

За науковим рівнем, теоретичною і практичною цінністю, за кількістю публікацій та дотриманням принципів академічної доброчесності відповідає вимогам пп. 7 та 9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою КМУ №1197 від 17.11.2021 р. (зі змінами).

8. Дискусійні положення та зауваження по змісту дисертації

Представлена дисертаційна робота вирізняється актуальністю, теоретичною новизною та науковою глибиною і має значний потенціал для подальшого розвитку курортної економіки України. Водночас структурний аналіз змісту, методичного наповнення та логіко-аналітичної побудови дослідження дає підстави висловити низку зауважень, які не зменшують загальної наукової цінності роботи, проте дозволили б посилити практичне значення авторської моделі та розширити її евристичні можливості. Нижче наведено найбільш суттєві з них.

1. Нечіткість категоріальних меж між ПЛА, природним капіталом і рекреаційними ресурсами.

Зважаючи на актуальність інтеграції до європейської екологічної політики та систем обліку природного капіталу (SEEA, TEEB), у роботі

недостатньо чітко розмежовані споріднені, але не тотожні поняття: «природні лікувальні активи», «природний капітал» та «ресурс оздоровчо-курортного значення». Попри те, що авторка активно застосовує ці дефініції, варто було б більш ґрунтовно визначити їхню ієрархію та місце ПЛА у ширшій системі екосистемних благ. Чітке окреслення цих категорій є критично важливим для уніфікації термінології та подальшого використання результатів дослідження у стратегічних та нормативних документах національного рівня (стор. 127-132).

2. Обмежена емпірична верифікація інтегральної моделі капіталізації ПЛА. Авторка пропонує комплексну модель оцінювання та капіталізації ПЛА, побудовану на інтеграції економічних, екологічних та соціальних індикаторів. Разом із тим у роботі відсутня достатня верифікація цього інструментарію на реальних кейсах — зокрема, на рівні конкретного курорту або території, що звужує його прикладну валідність. Для підвищення практичної цінності дослідження доцільно було б навести результати апробації або моделювання запропонованого підходу на основі фактичних регіональних даних (стор. 87–89).

3. Недостатньо висвітлено ризики приватизації та комерціалізації ПЛА. У контексті капіталізації та трансформації природних ресурсів у активи важливо акцентувати увагу не лише на позитивних мультиплікативних ефектах, а й на потенційних ризиках — насамперед, надмірній комерціалізації, зниженні екологічної стійкості та монополізації доступу до оздоровчих послуг. Хоча ці аспекти згадуються у роботі фрагментарно, з огляду на сучасний дискурс управління природним капіталом (особливо в умовах війни та повоєнної відбудови), доцільно було б систематизувати аналіз цих загроз, виділивши їх у окремий підрозділ (стор. 151–171).

4. Обмеженість аналізу цифрових інструментів моніторингу та реєстрації ПЛА. У роботі слушно наголошено на важливості цифровізації (впровадженні електронних реєстрів, платформ управління ПЛА, телемедицини), проте бракує ґрунтовної оцінки функціональних

можливостей існуючих рішень. Передусім, не повною мірою розкрито питання їхньої відповідності вимогам безпеки даних, а також технічні аспекти інтеграції із національною системою eHealth або сучасними GIS-платформами. У світлі активної діджиталізації державних послуг та розбудови Єдиного екологічного реєстру, ці аспекти потребують більш детального висвітлення (стор. 88-91, 148-153).

5. Недостатньо системно представлено порівняльний аналіз міжнародних моделей управління курортними територіями. Дисертація містить окремі посилання на практики Італії, Чехії, Угорщини та Ізраїлю, однак у роботі відсутній узагальнений компаративний огляд функціонування інституційних моделей управління курортною інфраструктурою в країнах ЄС, Азії та Близького Сходу. Доцільно було б візуалізувати результати зіставлення (у вигляді таблиці або схеми) за такими критеріями, як: моделі концесій, регулювання використання мінеральних ресурсів, підходи до оздоровлення ветеранів та системи реєстрації ПЛА (стор. 172–178, 351–353).

Наведені науково-аналітичні зауваження не зменшують наукової цінності дисертації, але вказують на можливі напрями подальшого поглиблення та розширення дослідження. Вони демонструють потенціал авторської роботи, особливо в частині емпіричної деталізації, цифровізації, ризик-менеджменту, соціально-економетричної перевірки та міжнародної порівняльної практики.

9. Загальний висновок

Дисертаційна робота «Формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів» за структурою, мовою та стилем викладання відповідає вимогам МОН України та є завершеним науковим дослідженням, що має значну теоретичну новизну, високу практичну цінність та узгоджується з сучасними стандартами оформлення, обґрунтування і доброчесності. Отримані результати дають підстави

переосмислити роль курортної економіки як важливої складової відновлення національного господарства України.

Дисертаційна робота Костецької К.О. відповідає паспорту спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством в розрізі наступних напрямів дослідження: структура національної економіки, структурна політика та механізм її реалізації; стратегія економічного розвитку (стратегія макроекономічного розвитку, стратегічне планування розвитку окремих макроекономічних процесів: науково-технічний прогрес, інвестиції, інновації тощо) *в частині «стратегічне планування розвитку окремих макроекономічних процесів».*

На підставі наведеного вище можна констатувати, що за структурою, змістом, наповненням та оформленням дисертаційна робота Костецької Катерини Олегівни «Формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів» є завершеним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам, встановленим до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук відповідно до пп. 7, 9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою КМУ №1197 від 17.11.2021 р. (зі змінами), а її авторка Костецька Катерина Олегівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
директор ДП «Клінічний санаторій Хмільник»
ПрАТ «Укрпрофоздоровниця»

Галаченко О.О.